



Nr.01-14/4-2959 din 20.07.2023

**Instituțiile medico-sanitare publice  
republicane, municipale și raionale  
Direcțiile CSP teritoriale  
Direcția Sănătății a Consiliului mun. Chișinău  
Direcția Sănătății și Protecției Sociale U.T.A. Găgăuzia  
Secția Sănătății Primăriei mun. Bălți**

**NOTĂ INFORMATIVĂ  
în contextul Zilei Mondiale a Hepatitei – 28 iulie 2023**

Ziua Mondială a Hepatitei (ZMH) este marcată anual, la 28 iulie, și prezintă o oportunitate excelentă de a intensifica eforturile naționale și internaționale privind eliminarea hepatitei, de a încuraja și implica populația în acțiuni de prevenire, diagnostic și tratament și de a sublinia necesitatea unui răspuns global mai mare.

Data de 28 iulie a fost aleasă și în semn de omagiu adus profesorului Baruch Samuel Blumberg (28 iulie 1925 – 5 aprilie 2011), laureat al Premiului Nobel, cel care a descoperit virusul hepatitei B, a dezvoltat un test de diagnostic și un vaccin împotriva hepatitei virale B.

Tema evenimentului pentru acest an este **„O viață, Un ficat - Protejează ambele!”** și promovează urgența eforturilor de testare, tratament și vaccinare, necesare în eliminarea hepatitelor virale ca o amenințare pentru sănătatea publică, până în anul 2030. Pentru realizarea acestui scop, OMS solicită țărilor să atingă obiective specifice:

- Reducerea noilor infecții cu hepatita virală B (HVB) și C (HVC) cu 90%;
- Reducerea deceselor cauzate de hepatită, ciroză hepatică și cancer hepatic cu 65%;
- Diagnosticarea a cel puțin 90% dintre persoanele infectate cu virusul hepatitei B și C;
- Administrarea tratamentului adecvat la cel puțin 80% dintre pacienții eligibili.

Totodată, această campanie promovează sporirea gradului de conștientizare privind hepatitele virale, inclusiv rolul major al ficatului în procesele metabolice din organism; riscurile ascunse ale hepatitei și importanța cunoașterii statutului de hepatită. Toate acestea, în cele din urmă, vor contribui la o viață calitativă, sănătoasă și longevivă.

Hepatitele virale constituie una dintre provocările de sănătate publică, datorită răspândirii globale, endemicității, morbidității și mortalității crescute, cât și ratei înalte de invaliditate consecutiv cronicizării infecției.

La nivel mondial:

- Hepatita virală B și C provoacă 1,1 milioane de decese și 3 milioane de infecții noi anual;
- 350 de milioane de persoane trăiesc cu o hepatită virală cronică.
- 3000 de persoane decedează zilnic de hepatită (sau un decedat de hepatită la fiecare treizeci de secunde).
- Peste 8000 cazuri noi de infecție de hepatită virală B și C sunt înregistrate zilnic (sau peste 5 cazuri în fiecare minut).

În republică, conform datelor statistice, în anul 2022 au fost înregistrate în total 1997 cazuri (a.2021-1888 cazuri) de hepatite virale, inclusiv 29 (1,4%) (a.2021-45 (2,3%)) cazuri forme acute și 1969 (98,6%) (a.2021-1843 (97,8%)) cazuri forme cronice.

Din totalul 1997 cazurilor de hepatită virală acută și cronică înregistrate în anul 2022: 1972 (98,7%) cazuri sunt hepatite virale B, C și D, 3 (0,2%) cazuri hepatită virală A, 1 (0,05%) caz de hepatită virală E și 21 (1,05 %) cazuri de alte hepatite virale.

Indicele morbidității prin hepatita virală B acută s-a redus de la 10,6 cazuri la 100 mii populație în anul 2004 până la 0,16 în anul 2022, respectiv, prin hepatita virală C acută de la 2,95 cazuri până la 0,48 cazuri și prin hepatita virală D co-infecție și suprainfecție – de la 0,22 cazuri până la 0,06 cazuri.

În formele cronice, indicele morbidității prin hepatita virală B cronică cu Delta antigen primar depistată s-a redus de la 1,39 cazuri la 100 mii populație în anul 2011 până la 0,87 cazuri în anul 2022, prin hepatita virală B cronică fără Delta antigen primar depistată de la 17,16 cazuri până la 13,21 cazuri, prin AgHBs primar depistată de la 91,54 cazuri la 100 mii de populație în anul 2011 la 15,96 în anul 2022 și s-a majorat în hepatita virală C cronică de la 17,18 cazuri până la 32,47 cazuri, respectiv. Prevalența hepatitei virale B a sporit de la 791,82 la 100 mii populație în 2017 la 1172,53 în 2022 și a hepatitei virale C de la 441,17 la 638,08, respectiv.

În perioada ianuarie-mai 2023 au fost înregistrate 3 cazuri (MD-3) de hepatită virală B acută, 9 cazuri (MD-9) de hepatită virală C acută, 238 cazuri (MD-219, MS-19) de hepatită virală B cronică fără Delta antigen, 17 cazuri (MD-17) de hepatită virală B cu Delta antigen și 533 cazuri (MD-299, MS-234) cu hepatită virală C cronică.

În instituțiile medico-sanitare din teritoriile de pe malul drept, în anul 2022 s-au înregistrat cumulativ 48970 pacienți cu hepatite virale cronice B, C și D, inclusiv: provocate de virusul hepatitic B - 30664 pacienți, de virusul hepatitic C - 16687 pacienți, de virusul hepatitic D - 1619 pacienți și cumulativ 4669 pacienți cu ciroze hepatice virale B, C și D, inclusiv provocate de virusul hepatitic B - 2247 pacienți, de virusul hepatitic C - 2045 pacienți și de virusul hepatitic D - 377 pacienți.

În republică este implementat algoritmul de supraveghere epidemiologică al hepatitelor virale B, C și D acute și noțiunile de caz standard, este accesibilă testarea pentru depistarea precoce a bolnavilor cu efectuarea diagnosticului specific de laborator, se asigură siguranța transfuziilor, donărilor de țesuturi și organe prin testarea tuturor donatorilor; se realizează măsuri în scopul prevenirii transmiterii asociate asistenței medicale și consumului de droguri prin injectare, de asemenea, pentru asigurarea siguranței injecțiilor. Se realizează prevenirea transmiterii perinatale, inclusiv screening-ul femeilor însărcinate și imunizarea universală a copiilor (nou-născuți) împotriva hepatitei virale B.

Începând cu luna octombrie 2020, este implementată testarea de screening la hepatitele virale B și C cu teste rapide de diagnostic (TRD), sporind accesibilitatea populației la testare. În anul 2022 au fost testate cu TRD la hepatita virală B - 55688 persoane, la hepatita virală C - 49554 persoane, dintre care 1993 (3,58 %) și 2190 (4,4 %) respectiv, au avut rezultatul pozitiv.

Pacienții cu hepatite virale B, C și D au acces la servicii calitative de tratament și îngrijire continuă, care se realizează în baza Protocoalelor clinice naționale.

Tratamentul antiviral al bolnavilor cu hepatite cronice și ciroze hepatice virale B, C, D este accesibil, inclusiv pentru pacienții din penitenciare și se realizează în conformitate cu prevederile actelor normative în vigoare. Din momentul inițierii tratamentului antiviral (noiembrie 2016 – decembrie 2022) au fost examinate dosare și incluse în tratament circa 27419 pacienți cu HVC, HVB /HVD, dintre care 21091 pacienți cu HVC și 6328 pacienți cu HVB/HVD. Pe parcursul anului 2022 au fost incluși în tratament antiviral 2575 pacienți, dintre care 1527 pacienți cu HVC, 936 pacienți cu HVB și 112 pacienți cu HVD.

În populațiile-cheie (utilizatorii de droguri injectabile, lucrătoarele sexului și bărbații care practică sex cu bărbați) se realizează intervenții de comunicare, informare, educare și referirea beneficiarilor proiectelor de reducere a riscurilor pentru testare la hepatitele B și C și vaccinare împotriva hepatitei B în instituțiile medico-sanitare publice.

**Ziua Mondială a Hepatitei – 28 iulie 2023** este celebrată întru îmbunătățirea cunoștințelor populației în domeniul hepatitelor virale, promovarea vaccinării contra hepatitei virale B, îmbunătățirea accesului la serviciile de testare și tratament.

## Mesaje cheie:

*Pentru populație:*

- ***O viață, Un ficat - Protejează ambele: Testează-te!***

Majoritatea persoanelor care trăiesc cu hepatită nu cunosc că sunt bolnave și ajung în stadii tardive ale bolii, cu instalarea complicațiilor ireversibile. Astfel, diagnosticul precoce al hepatitei virale B și C este esențial în cunoașterea statutului și inițierea timpurie a tratamentului și îngrijirilor eficiente.

Ficat sănătos = Viață sănătoasă!

- ***O viață, Un ficat - Protejează ambele: Vaccinează-te împotriva hepatitei virale B!***

Manifestarea simptomelor hepatitei virale B apare, de cele mai multe ori, când boala avansează. Astfel, cea mai bună modalitate de a te proteja pe tine și pe cei dragi și de a preveni consecințele grave ale acesteia, inclusiv cirozei hepatice și carcinomului hepatocelular, este să previi infecția prin vaccinare.

**Dacă ești nevaccinat – adresează-te la medic și vaccinează-te împotriva hepatitei virale B!**

- ***O viață, Un ficat - Protejează ambele: Tratează-te!***

Tratamentul cu preparate antivirale este eficient în stoparea replicării virusului hepatitic B și vindecarea persoanelor cu hepatită virală C, fiind disponibil și gratis. Astfel, **dacă ți s-a stabilit diagnosticul de hepatită virală B și/sau C, adresează-te la medic pentru a beneficia de îngrijire și tratament eficient.**

- Hepatitele virale B și C prezintă o problemă pentru populațiile cu risc sporit de infectare - persoanele utilizatoare de droguri injectabile, lucrătorii sexuali și bărbații care întrețin relații sexuale cu bărbați.

Populațiile cu risc sporit de infectare - **beneficiați de Programele de Reducere a Riscurilor**, asociate consumului de droguri sau comportamentului sexual riscant/periculos!

*Pentru prestatori de servicii medicale:*

- **Sporiți accesul la serviciile de vaccinare, testare și tratament la hepatitele virale!** Persoanele cu hepatită sunt în așteptarea suportului și îngrijirilor medicale. Fie că sunt copii mici sau persoane care-și injectează droguri, unele persoane sunt mai expuse riscului - viața lor contează.

- **Asigurați informarea, educarea și formarea comportamentului inofensiv al populației pentru prevenirea hepatitelor virale.**
- **Aplicați precauțiile standard la acordarea asistenței medicale tuturor pacienților, indiferent de statutul de infectare, pentru a preveni transmiterea nozocomială a infecției.**

**Director**

**Nicolae JELAMSCHI**

Executor:  
D.Goncearuc  
022926950